

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» (далі – проєкт Закону), а також документи, подані листом Міністерства економіки України від 05.10.2022 № 4709-02/68457-01.

За результатами проведеного аналізу проєкту Закону та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), ДРС

встановила:

проєкт Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» розроблено з метою формування нової національної системи запобігання професійним ризикам шляхом впровадження на законодавчому рівні ризикоорієнтованого підходу у сфері організації безпеки та здоров'я працівників та імплементації положень Директиви Ради 89/391/ЄЕС від 12.06.1989 про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі.

Однак, проєкт регуляторного акта не може бути погоджений у запропонованій редакції з огляду на наступне.

Зазначений проєкт Закону вже знаходився на розгляді в ДРС (лист Міністерства економіки України від 17.09.2021 № 4709-02/45965-03). За результатами опрацювання проєкту Закону та аналізу його регуляторного впливу було прийнято рішення про відмову в погодженні проєкту регуляторного акту від 06.10.2021 № 486.

При опрацюванні повторно наданого на розгляд до ДРС проєкту Закону встановлено, що Міністерством економіки України під час його підготовки лише частково враховані зауваження, викладені ДРС у попередньому рішенні, тому

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 394 від 18.10.2022

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 4FD4BFDE9E1BAF3A04000008869000DF390100

Дійсний: з 14.06.2022 19:27:10 по 14.06.2023 19:27:10

проект Закону не може бути погоджений у запропонованій редакції, оскільки розробником не дотримано вимог статей 4, 5 та 8 Закону.

Зокрема, в частині дотримання у проекті Закону вимог Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» встановлено наступне.

Частиною п'ятою статті 11 проекту Закону передбачається, що порядок видачі, відмови у видачі, анулювання дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки, вимоги до змісту заяви на одержання дозволу та позитивного висновку експертизи щодо спроможності роботодавця забезпечити безпечне виконання заявлених робіт встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про дозвільну систему) виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, встановлюються, зокрема, перелік та вимоги до документів, які суб'єкту господарювання необхідно подати для одержання документа дозвільного характеру.

Тобто, перелік вимог, зокрема, до змісту заяви на одержання дозволу встановлюється рішенням Кабінету Міністрів України, а виключно законом.

Таким чином, частина п'ята статті 11 проекту Закону прямо порушує положення Закону про дозвільну систему. Проект Закону не встановлює перелік та вимоги до змісту заяви на одержання дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки, що не відповідає вимогам Закону про дозвільну систему.

Частиною третьою статті 11 проекту Закону передбачено, що дозвіл на виконання робіт підвищеної небезпеки, зазначений у частині першій цієї статті, видається роботодавцю центральним органом виконавчої влади або його територіальним органом, що реалізує державну політику у сфері безпеки та здоров'я працівників на роботі, на підставі висновку експертизи щодо спроможності роботодавця забезпечити безпечне виконання заявлених робіт.

Враховуючи державну політику з дерегуляції та зменшення адміністративного навантаження на бізнес, виникає питання доцільності існування одночасно двох інструментів державного регулювання, а саме доцільності отримання позитивного висновку експертизи щодо спроможності роботодавця забезпечити безпечне виконання заявлених робіт з одночасною необхідністю отримання дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки.

Слід звернути увагу, що діюча редакція Закону України «Про охорону праці» передбачає можливість набуття права на виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатації (застосування) машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки на підставі декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з охорони праці (стаття 21 даного Закону).

Крім того, Додаток 2 до Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1107, містить Групу Б Переліку видів робіт підвищеної небезпеки, які виконуються на підставі декларації

відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці.

Однак, в проекті Закону відсутні норми щодо виконання робіт підвищеної небезпеки на підставі декларації.

Також, підпунктом 5 пункту 3 Розділу VIII Прикінцеві положення проекту Закону, передбачено внести зміни до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», доповнивши частину першу статті 7 пунктами 35-38 такого змісту: «35) проведення гігієнічних досліджень умов праці; 36) проведення технічного огляду робочого обладнання підвищеної небезпеки; 37) проведення експертизи щодо спроможності роботодавця забезпечити безпечне виконання робіт підвищеної небезпеки; 38) проведення навчання з питань безпеки та здоров'я працівників на роботі».

Тобто, проектом Закону запроваджується 4 нових види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Їх запровадження суперечить політиці Уряду щодо спрощення та оптимізації засобів адміністративного регулювання бізнесу, зменшення тиску на суб'єктів господарювання та дерегуляції.

Частиною першою статті 3 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» встановлено, що державна політика у сфері ліцензування ґрунтується, серед іншого, на принципі пріоритетності захисту прав, законних інтересів, життя і здоров'я людини, навколишнього природного середовища, захисту обмежених ресурсів держави та забезпечення безпеки держави, зокрема: ліцензування застосовується лише до такого виду господарської діяльності, провадження якого становить загрозу порушення прав, законних інтересів громадян, життю чи здоров'ю людини, навколишньому природному середовищу та/або безпеці держави, і лише у разі недостатності інших засобів державного регулювання.

Види господарської діяльності, щодо яких запропоновано ввести ліцензування, вже підпадають під державне регулювання. Щодо кожного виду господарської діяльності встановлені вимоги для провадження відповідної діяльності. Також впроваджені механізми перевірки на відповідність встановленим вимогам.

З огляду на зазначене, норми проекту Закону в частині запровадження нових видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, потребують виключення.

Окремо зазначаємо, що розробник, листом від 25.09.2022 № 4709-06/66682-07 вказав, що частково врахував зауваження від Товариства з обмеженою відповідальністю «НоваПей», які були надіслані розробнику листом ДРС від 21.09.2022 № 3406/20-22. Натомість, в редакції проекту Закону, отриманої листом від 05.10.2022 № 4709-02/68457-01 відповідних змін не враховано (п. 27 ст. 1 проекту Закону).

Таким чином, розробником порушено вимоги статті 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

якою передбачено, що всі зауваження і пропозиції одержані протягом встановленого строку підлягають обов'язковому розгляду, за результатом якого розробник зобов'язаний врахувати або мотивовано відхилити отримані зауваження і пропозиції.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

Відповідно до вимог статті 1 Закону АРВ – документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проєкту регуляторного акта принципам державної політики.

В контексті вищезазначеного розробнику необхідно привести АРВ у відповідність до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами) (далі – Методика).

Так, під час опрацювання АРВ виявлено, що розробник не встановив додаткові (кількісні) показники результативності. Згідно положень розділу VIII Додатку 1 до Методики, кількість додаткових (кількісних) показників результативності має становити не менше трьох.

Відповідно до статті 1 Закону АРВ має на меті обґрунтувати доцільність прийняття регуляторного акта і його окремих регуляторних механізмів. Одним із способів обґрунтування передбачених Методикою є розрахунок витрат.

Натомість АРВ до проєкту Закону не містить обґрунтувань та розрахунків витрат запровадження 4 нових видів господарської діяльності, що підлягають ліцензування та необхідності зміни чинного регулювання.

Таким чином, запропоновано суттєво ускладнити процес набуття права на здійснення відповідних видів господарської діяльності, шляхом розширення сфери застосування Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Однак, розробником не наведено в АРВ жодного об'єктивного обґрунтування необхідності таких змін. Також, не проведено розрахунку ефективності даного рішення шляхом аналізу грошових і часових витрат суб'єктів господарювання у випадку прийняття даного рішення та співставлення результатів такого аналізу з витратами, що несуть суб'єкти господарювання при чинному регулюванні.

За результатами розгляду положень проєкту Закону та аналізу його регуляторного впливу, встановлено: АРВ підготовлено з порушенням вимог

Закону; проєкт Закону суперечить нормами Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та політиці Уряду щодо спрощення та оптимізації засобів адміністративного регулювання бізнесу, зменшення тиску на суб'єктів господарювання та дерегуляції. Відповідні факти унеможливають погодження проєкту Закону в рамках ключових принципів державної регуляторної політики, визначених статтею 4 Закону, зокрема доцільності, адекватності, ефективності і прозорості та врахування громадської думки.

Враховуючи зазначене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити у погодженні проєкту Закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Олексій КУЧЕР